

LWA-4114-02-02/2011
I/11/004

Warszawa, dnia 27 lutego 2012 r.

**Pan
Lech Witecki
p.o. Generalnego Dyrektora
Dróg Krajowych i Autostrad**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła kontrolę dotyczącą realizacji projektu inwestycyjnego pn. „Budowa drogi ekspresowej S-8 na odcinku od węzła Konotopa do węzła Prymasa Tysiąclecia” Kontrola została przeprowadzona w Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA), w Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie (Oddział GDDKiA) oraz w firmie E&L Architects Sp. z o.o. (Inżynier Kontraktu) działającej w imieniu konsorcjum, w skład którego wchodziła firma TPF PLANEGE – Consultores de Engenharia e Gestão S.A.

W związku z kontrolą w GDDKiA, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisania którego Pan Generalny Dyrektor odmówił oraz w związku z kontrolami w Oddziale GDDKiA i u Inżyniera Kontraktu, których wyniki zostały przedstawione w protokołach kontroli podpisanych odpowiednio: w dniu 22 września 2011 r. i 12 lipca 2011 r., na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuję Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że projekt inwestycyjny pn. „Budowa trasy ekspresowej S-8 na odcinku od węzła „Konotopa” do węzła „Prymasa Tysiąclecia” (zwanego dalej „Inwestycją” lub „budową drogi S-8”) zrealizowany został terminowo, przy prawidłowym nadzorze Inżyniera Kontraktu nad wykonaniem robót budowlanych.

¹ Dz. U z 2012 r., poz. 82

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia, z punktu widzenia gospodarności i rzetelności:

- wydatkowanie środków publicznych na sfinansowanie w kwocie ok. 146 mln zł, po cenach ponad dwukrotnie wyższych niż rynkowe, zwiększonej objętości przesłony zabezpieczającej przed napływem wody gruntowej,
 - wypłatę projektantowi pełnego wynagrodzenia za niekompletną dokumentację projektową,
 - ustalenie wynagrodzenia za nadzór autorski na poziomie 107% wartości dokumentacji projektowej,
 - wypłatę projektantowi nienależnego wynagrodzenia z tytułu nadzoru autorskiego m.in. za projekty, których konieczność wykonania wynikała z błędów i braków w dokumentacji projektowej, za niepotwierdzone pobyty na budowie oraz w związku z traktowaniem nadzoru jako zamiejscowego, mimo że siedziba projektanta mieściła się w Warszawie.
1. W wyniku realizacji Inwestycji wybudowano drogę o długości 10,4 km, o dwóch jezdniach po 3 pasy ruchu o szerokości 3,5 m każdy oraz 22 obiekty inżynierskie (wiadukty, tunele, przejazdy pod drogami, ściany oporowe, ściany szczelinowe) w węzłach: „Mory”, „Warszawska-Lazurowa” i „Prymasa Tysiąclecia”. Budowa drogi S-8 zapewniła połączenie autostrady A-2 z warszawskim układem drogowym, w tym z trasą Armii Krajowej. Roboty budowlane rozpoczęto 18 lutego 2008 r., a zakończono w dniu 15 grudnia 2010 r., tj. w terminie ustalonym w umowie zawartej z wykonawcą. W dniu 19 stycznia 2011 r. droga została oddana do ruchu² a wykonawca został zobowiązany przez Inżyniera Kontraktu do usunięcia wszystkich usterek stwierdzonych w trakcie odbioru robót.
 2. Koszt budowy drogi S-8 wyniósł na dzień 31 maja 2011 r. 2.616,1 mln zł. Powyższa kwota zawierała koszt realizacji inwestycji towarzyszących, tj. budowę ul. Gierdziejewskiego, wiaduktu kolejowego nad torami linii kolejowej Warszawa-Poznań, rozbudowę ul. Piastowskiej w Ożarowie Mazowieckim, budowę kładki dla pieszych i rowerzystów w rejonie ul. Siodlarskiej. Istotny wpływ na wysokość kosztów realizacji Inwestycji miało przyjęcie na etapie projektowania koncepcji budowy odcinka drogi o długości 2,6 km w wykopie oraz zabezpieczenie dna wykopu przed napływem wód gruntowych metodą iniekcji strumieniowej (jet grouting³). Metoda ta została zaproponowana przez projektanta i zatwierdzona przez Dyrektora Oddziału GDDKiA p. Wojciecha Dąbrowskiego. NIK zwraca uwagę, że metodę jet grouting przyjęto bez poprzedzenia tej decyzji analizą efektywności i kosztów innych rozwiązań technologicznych.⁴
 3. Wydatki środków publicznych na sfinansowanie zwiększonej objętości przesłony jet grouting w kwocie ok. 146 mln zł, NIK ocenia jako poniesione z pominięciem kryterium gospodarności.⁵ Zgodnie z umową z dnia 22 stycznia 2008 r. wykonawca miał wykonać 93.721 m³ przesłony za wynagrodzeniem

² Obiekty inżynierskie zostały oddane do użytku w okresie od 1 czerwca 2009 r. do 8 grudnia 2010 r. na podstawie decyzji Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

³ Jet grouting – jest procesem wzmocniania podłoża gruntowego, polegającym na zmieszaniu gruntu z zaczynem (na ogół cement), tłoczonym pod wysokim ciśnieniem. W konsekwencji następuje całkowite zniszczenie naturalnej struktury gruntu oraz jego częściowa wymiana. Powstały kompozyt gruntowo-cementowy cechuje znaczna wytrzymałość i bardzo mała przepuszczalność.

⁴ Metoda odwodnienia za pomocą instalacji igłofiltrowych lub/i studni depresyjnych.

⁵ Do dnia 16 listopada 2009 r. faktury wykonawcy płacone były przez GDDKiA, po tym dniu – przez Oddział GDDKiA.

[...]Faktycznie wykonano 201.891,76 m³, za co wykonawca otrzymał wynagrodzenie wyższe o[...]tj. o [...]8%. Wynagrodzenie za zwiększony ponad dwukrotnie zakres robót wypłacone zostało według cen przyjętych w umowie z wykonawcą [...]9za 1 m³ przesłony), podczas gdy ceny rynkowe w tym czasie były ok. 2,5. krotnie niższe (wykonawca płacił podwykonawcom średnio [...] 10za 1 m³ przesłony).

W przypadku rozliczenia zwiększonego zakresu robót jet grouting wg cen rynkowych wynagrodzenie mogło być niższe o ok. 146 mln zł.

Zdaniem NIK, przyczyną niegospodarnego wydatkowania środków było niezabezpieczenie interesu Skarbu Państwa na etapie ustalania warunków kontraktu z wykonawcą, na co wskazuje:

- zaakceptowanie zaproponowanej przez projektanta metody jet grouting z określoną w przedmiarach robót tylko szacunkową minimalną objętością przesłony przy jednoczesnym założeniu, że projekty technologiczne opracuje wykonawca a rozliczenie nastąpi według obmiaru powykonawczego;
- zaakceptowanie przyjętej przez projektanta w przedmiarze robót ilości przesłony z zastosowaniem jednostki 1 m³, podczas gdy ustalenie rozliczenia w m² lub wynagrodzenia ryczałtowego¹¹ przeniosłoby ryzyko finansowe kontraktu na wykonawcę. Dodatkowo wykonawca zabezpieczył się przed ryzykiem finansowym, [...]12
- wykreślenie z warunków kontraktu z wykonawcą klauzuli umożliwiającej ustalenie nowych cen jednostkowych przy zmianie przedmiarowej ilości robót o więcej niż 10%.¹³

4. NIK negatywnie ocenia przyjęcie od projektanta przez Oddział GDDKiA niekompletnej dokumentacji projektowej¹⁴ i wypłacenie projektantowi pełnego wynagrodzenia ([...]15).

W dokumentacji nie określono niezbędnej do wykonania objętości przesłony jet grouting. Biorąc pod uwagę koszt wykonania zabezpieczenia metodą jet grouting, stanowiący ok. 20% wartości robót budowlanych, należy stwierdzić, że GDDKiA przystępując do realizacji Inwestycji nie miała wiedzy, co do jej rzeczywistych kosztów.

Przyjęta, jako kompletna dokumentacja projektowa – mimo złożonych przez projektanta oświadczeń o jej wykonaniu zgodnie z umowami oraz art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹⁶ –

⁶ Delegatura NIK w Warszawie dokonała wyłączenia kwoty wynagrodzenia na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. u. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) z uwagi na tajemnicę przedsiębiorcy (wykonawca)

⁷ j.w.

⁸ j.w.

⁹ j.w.

¹⁰ j.w.

¹¹ Przy ustaleniu wynagrodzenia ryczałtowego, byłoby ono niższe o ok. 254 mln zł.

¹² j.w.

¹³ Klauzula 12.3.a warunków kontraktowych FIDIC, wydanych przez Międzynarodowa Federację Inżynierów-Konsultantów, przyjętych przez GDDKiA w kontrakcie z wykonawcą.

¹⁴ W imieniu Oddziału dokumentację przyjął (10 i 17 sierpnia, 29 listopada i 11 grudnia 2006 r.) p. Radosław Pietrak – Naczelnik Wydziału Dokumentacji.

¹⁵ Delegatura NIK w Warszawie dokonała wyłączenia kwoty wynagrodzenia na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. u. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) z uwagi na tajemnicę przedsiębiorcy (projektant)

¹⁶ Dz. U z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm.

zawierała braki i błędy. Firma dokonująca weryfikacji dokumentacji projektowej, w raporcie ostatecznym (marzec 2008 r.) wskazała w niej ponad 300 braków o różnym stopniu istotności. W trakcie realizacji Inwestycji projektant wykonał 225 nowych i zamiennych projektów wykonawczych, z których – w opinii Inżyniera Kontraktu – 10 było wynikiem braków w dokumentacji projektowej, a 9 - wynikiem błędów projektowych. Ponadto projektant – wbrew ustaleniom umownym (umowa nr 35/2004) – nie dostarczył angielskiej wersji językowej kosztorysu ślepego dla wszystkich branż, szczegółowych specyfikacji technicznych oraz dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia przetargu na wybór wykonawcy.

W związku brakami i błędami w dokumentacji projektowej, projektant w trakcie realizacji Inwestycji sporządził projekty dodatkowe, za które otrzymał dodatkowe wynagrodzenie w ramach umów o sprawowanie nadzoru autorskiego – mimo, że powinien prace te wykonać w ramach gwarancji wynikających z umów zawartych na wykonanie dokumentacji projektowej (podstawowej nr 35/2004 i dodatkowej nr 36/2005). Mimo wiedzy o brakach i błędach, Oddział GDDKiA (Kierownik Projektu), odbierając dodatkowe projekty, nie dokonywał ich weryfikacji w celu ustalenia, które z nich powinny być wykonane w ramach gwarancji. Nie zostało również zmniejszone wynagrodzenie projektanta.

Ponadto, do czasu zakończenia kontroli NIK, Oddział GDDKiA nie naliczył kar umownych za niewywiązanie się projektanta z umów Nr 35/2004 i 36/2005 w zakresie wykupu gruntów pod drogę (ustanowienia trwałego zarządu na rzecz GDDKiA), pomimo kilkukrotnego przedłużania aneksami terminów umownych. Zgodnie z postanowieniami ww. umów (po zmianach) termin wykupu terenów miał nastąpić nie później niż do 30 grudnia 2009 r. Do czasu zakończenia kontroli, umowa podstawowa została wykonana w 98,8%, a umowa dodatkowa – w 40,1%. Wysokość kar umownych, które byłyby należne na dzień 30 czerwca 2011 r. wynosiła z tytułu umowy podstawowej – 2,9 mln zł oraz z tytułu umowy dodatkowej – 838,2 tys. zł¹⁷. Ostateczna wysokość kar umownych zostanie ustalona, jak wyjaśniła Dyrektor Oddziału, po dokonaniu analizy prawnej. Oddział nie naliczył również projektantowi kar umownych w kwocie 121.451 zł,¹⁸ należnej w związku z niesporządzeniem projektu wykonawczego, dotyczącego przebudowy sieci WN w ul. Gierdziejewskiego (umowa nr 30/2007 z dnia 4 czerwca 2007 r.)

NIK zwraca uwagę, że w obu umowach nie w pełni został zabezpieczony interes Skarbu Państwa, gdyż:

- w umowie podstawowej nie zawarto postanowień, dotyczących kary za nierzetelne wykonanie umowy,
- w umowie dodatkowej – zabezpieczenia należytego wykonania tej umowy.

Zdaniem NIK – mimo braku prawnego obowiązku zawarcia takich postanowień w umowach – przy trudnych i skomplikowanych inwestycjach wskazane jest pełniejsze zabezpieczenie interesów Skarbu Państwa. Ponadto Oddział nie wyegzekwował od projektanta przedłużenia zabezpieczenia należytego wykonania umowy podstawowej – termin gwarancji ubezpieczeniowej upłynął w dniu 14 października 2008 r., przed zakończeniem jej realizacji.

¹⁷ Kwoty wyliczone przez Oddział GDDKiA w toku kontroli

¹⁸ Stan na dzień 30 czerwca 2011 r.

5. NIK negatywnie – z punktu widzenia gospodarności i rzetelności – ocenia działania Oddziału GDDKiA, związane z zawarciem i nadzorem nad realizacją umów na pełnienie przez projektanta nadzoru autorskiego.
- 5.1 W pierwotnej umowie (nr 100/2008 z 30 czerwca 2008 r.), projektant zobowiązał się do pełnienia nadzoru autorskiego do zakończenia robót budowlanych, jednak nie dłużej niż do 15 marca 2011 r. Wynagrodzenie zostało ustalone w wysokości do [...] ¹⁹, przy jednoczesnym określeniu stawek za 1 pobyt projektanta na budowie oraz za 1 godzinę pracy projektanta i asystenta projektanta przy sporządzaniu pisemnych wyjaśnień, opinii, analiz i dodatkowych prac projektowych. Stosując przyjęte stawki, Oddział GDDKiA całość środków przewidzianych na wynagrodzenie z tytułu pełnienia nadzoru autorskiego wypłacił projektantowi do dnia 29 maja 2009 r. W związku z tym, umowa została rozwiązana, z jednoczesnym zniesieniem wzajemnych zobowiązań stron i zrzeczeniem się przez GDDKiA roszczeń. ²⁰ Następnie zawarto z projektantem dwie kolejne umowy (nr 108/2009 z 21 lipca 2009 r. ²¹ i nr 143/2010 z 6 września 2010 r. ²²), w wyniku których zwiększono wynagrodzenie umowne za nadzór autorski z pierwotnie ustalonej kwoty [...] ²³ do kwoty [...] ²⁴ zł, tj. o 328%. Wydatki z tego tytułu (do dnia 31 maja 2011 r.) wyniosły [...] ²⁵ zł i stanowiły 107% wartości dokumentacji projektowej [...] ²⁶). Dla innych kontraktów realizowanych przez Oddział GDDKiA, koszt nadzoru autorskiego wynosił od 15% do 49% kosztów dokumentacji projektowej. Zgodnie ze Środowiskowymi Zasadami Wyceny Prac Projektowych z dnia 30 stycznia 2009 r., opracowanymi i wydanymi przez Izbę Projektowania Budowlanego (Radę Koordynacyjną Biur Projektów), jako materiały pomocnicze do sporządzania wycen prac projektowych i usług inżynierskich, w tym m.in. do ustalania wysokości kosztu sprawowania nadzoru autorskiego – koszt ten określa się w wysokości 15% kosztów dokumentacji projektowej, przy czym dla obiektów trudnych technicznie relacja procentowa może być zwiększona.
- 5.2. Koszty pełnienia nadzoru autorskiego zostały powiększone o koszty dodatkowych prac projektowych, których konieczność wykonania wynikała z braków i błędów projektowych oraz z dezaktualizacji projektów na przebudowę sieci (wygaśnięcie terminu ważności uzgodnień z gestorami sieci na przebudowę urządzeń).
- 5.3. W ramach nadzoru autorskiego wypłacono projektantowi nienależne wynagrodzenie w kwocie co najmniej [...] ²⁷ zł ²⁸ m.in. za: niepotwierdzone pobyty projektantów na budowie (17 pobyków) pobyt w biurze projektanta, pobyt już rozliczony we wcześniejszej fakturze, udział w Radzie Technicznej, której

¹⁹ Delegatura NIK w Warszawie dokonała wyłączenia kwoty wynagrodzenia na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. u. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) z uwagi na tajemnicę przedsiębiorcy (projektant)

²⁰ W imieniu Oddziału umowę podpisał i rozwiązał oraz zrzekł się roszczeń Dyrektor Oddziału p. Wojciech Dąbrowski.

²¹ Umowę podpisał Dyrektor Oddziału p. Wojciech Dąbrowski.

²² Umowę podpisała Dyrektor Oddziału p. Elżbieta Brenda.

²³ Jak w przypisie 17

²⁴ j.w.

²⁵ j.w.

²⁶ j.w.

²⁷ Jak w przypisie 17

²⁸ Szczegółowej analizie poddano 33 faktury wystawione za pełnienie nadzoru autorskiego oraz załączone do nich karty 1040 pobyków, na kwotę ogółem 1.047.776, 48 zł

nie było. W ocenie NIK, nienależnym wynagrodzeniem było również wynagrodzenie w kwocie[...]²⁹za 147 pobyków, wypłacone p. A.G., który nie był autorem projektu i nie sprawował nadzoru autorskiego w rozumieniu art. 20 ust.1 pkt 4 ustawy Prawo budowlane, a był koordynatorem tego nadzoru ze strony projektanta. Żadna z umów o nadzór autorski nie przewidywała zapłaty za tego rodzaju czynności.

Ponadto Kierownik Projektu potwierdził na fakturach (o łącznej wartości 3.003.558,29 zł) zgodność wykonania usługi nadzoru autorskiego z umowami, które nie zostały jeszcze zawarte.

5.4. Pobyty projektanta na budowie rozliczano w ramach umów nr 100/2008 i nr 108/2009 jako nadzór zamiejscowy, podczas gdy zgodnie z załącznikiem nr 1 do tych umów, nadzór określony został jako nadzór miejscowy³⁰, a za koszt dojazdu uznano koszt dojazdu z siedziby projektanta na budowę (siedziba projektanta mieściła się w Warszawie). Uznając nadzór za zamiejscowy, wypłacano również diety (300 zł za dobę) oraz ryczałty za noclegi (23 zł za 1 nocleg).

W związku z powyższym, wypłacono projektantowi (za 1040 skontrolowanych pobyków) wynagrodzenie wyższe o 532.332,50 zł od wynagrodzenia należnego wg stawek przyjętych dla nadzoru miejscowego.

5.5. Za sporządzenie pisemnych opinii, wyjaśnień i analiz w ramach wynagrodzenia za nadzór autorski wypłacono projektantowi kwotę[...]³¹zł. Do wyliczenia wynagrodzenia za powyższe czynności Oddział przyjął stawki przedstawione przez projektanta, zawarte w załączniku nr 3 do umów o nadzór autorski. Oddział GDDKiA nie weryfikował czasu pracy wykazywanego przez projektanta w rozliczeniach. Jedynie na początku realizacji inwestycji Inżynier Kontraktu potwierdzał godziny pracy projektanta, dokonując na ogół korekty, tj. zmniejszenia liczby wykazanych godzin.

5.6. Oddział GDDKiA nie zabezpieczył interesów Skarbu Państwa w umowach o nadzór autorski. Nie określono w nich procedury uzgadniania pobyków przedstawicieli nadzoru autorskiego i zlecenia pisemnych wyjaśnień, opinii, analiz i dodatkowych prac projektowych; sposobu oraz osób uprawnionych do potwierdzania pobytu; nie ustalono wzoru karty pobytu; nie ustalono, że pobyt projektanta na budowie jest traktowany jako jeden, niezależnie od liczby obecnych osób; nie zastrzeżono, że w przypadku konieczności wykonania dodatkowej dokumentacji na skutek ujawnienia nieprawidłowości w dokumentacji będzie ona wykonana na koszt projektanta. Skutkiem braku ww. postanowień było m.in. wypłacanie wynagrodzenia wszystkim obecnym przedstawicielom projektanta przybyłym na budowę, niezależnie od potrzeby ich obecności, co przy braku wezwań nie podlegało weryfikacji, a także zapłata za wszystkie dodatkowe projekty, sporządzane przez projektanta, również te wynikające z błędów i braków w dokumentacji pierwotnej.

²⁹ Jak w przypisie 17

³⁰ Zgodnie ze Środowiskowymi Zasadami Wyceny Prac Projektowych, za nadzór miejscowy uważa się nadzór sprawowany na budowie położonej w odległości do 5 km od granic administracyjnych danej miejscowości.

³¹ jak w przypisie 17

6. Kontrola Centrum Unijnych Projektów Transportowych, przeprowadzona w styczniu 2010 r., wykazała m.in., że nie określono³² w sposób precyzyjny zasad współpracy i przepływu informacji oraz podziału zadań pomiędzy poszczególnymi podmiotami pełniącymi funkcje kontrolne oraz nadzór w związku z realizacją Inwestycji (Opiekun Projektu/Koordynator Projektu, Kierownik Projektu), sposobu przeprowadzania i dokumentowania czynności kontrolnych Koordynatora Projektu w miejscu realizacji Inwestycji a także zasad wykonywania bieżącej kontroli działań nadzoru w terenie przez Kierownika Projektu.

Stwierdzono przypadki niewyegzekwowania od Kierownika Projektu udzielenia odpowiedzi na kierowane do niego pisma w sprawie realizacji Inwestycji. Nie jest trafne stanowisko Dyrektora Departamentu Realizacji Inwestycji GDDKiA, że skuteczne działania ze strony Opiekuna/Koordynatora Projektu są możliwe do podjęcia wówczas, kiedy otrzyma on odpowiednią informację od Inżyniera Kontraktu lub Kierownika Projektu, bowiem – zdaniem NIK – skuteczność nadzoru zależy, w dużej mierze, od inicjatywy osób nadzorujących.

W okresie budowy trasy S-8 GDDKiA przeprowadziła jedną kontrolę (w październiku 2009 r. u Inżyniera Kontraktu). Nie został zrealizowany istotny wniosek zespołu kontrolnego o „powołanie przez zamawiającego (GDDKiA) zespołu ekspertów do szczegółowego zbadania przyczyn przekroczeń – powodu niedoszacowania w przedmiarze ofertowym robót związanych z wykonaniem przesłony jet grouting, jak również sprawdzenia projektu opracowanego przez wykonawcę”.

Na Kierownika Projektu powołano w Oddziale GDDKiA osobę nieposiadającą wymaganych kwalifikacji (m.in. brak doświadczenia w realizacji projektów wg procedur Unii Europejskiej), przydzielając do jego zespołu trzech pracowników bez doświadczenia przy realizacji projektów unijnych, bez znajomości stosowanych w kontraktach zawieranych przez GDDKiA warunków kontraktowych FIDIC. Nie ustalono procedur współpracy Wydziałów Oddziału GDDKiA z Kierownikiem Projektu (na przykład zobowiązany on był do odbioru dodatkowej dokumentacji projektowej, której nie był w stanie zweryfikować bez udziału Wydziału Dokumentacji). Kontrola Centrum Unijnych Projektów Transportowych, przeprowadzona w styczniu 2010 r. wykazała, że rozszerzając projekt o nowe zadania³³, nie zwiększono obsady zespołu Kierownika Projektu oraz nie zapewniono zespołowi, ułatwiających wykonywanie zadań, środków technicznych (drukarki, skanera, faxu, kserokopiarki oraz oprogramowania).

Bieżący nadzór nad pracą Kierownika Projektu ze strony Oddziału GDDKiA był niedostateczny. Kontrole przeprowadzone przez komisje powołane przez dyrektora Oddziału GDDKiA, dotyczące wydawania poleceń zmian (podlegających akceptacji Kierownika Projektu) i prawidłowości wydatkowania środków na nadzór autorski³⁴, przeprowadzone zostały po zakończeniu podstawowych robót budowlanych, nie spełniały zatem funkcji eliminowania i zapobiegania nieprawidłowościom.

³² W zatwierdzonych w dniu 25 listopada 2009 r. „Procedurach beneficjenta projektów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla GDDKiA – edycja I. W odpowiedzi Generalny Dyrektor GDDKiA poinformował CUPT o pracach nad nowym Podręcznikiem Procedur, do którego zalecenia CUPT zostaną wprowadzone.

³³ Rozbudowa ul. Piastowskiej w Ożarowie Mazowieckim, budowa ul. Gierdziejewskiego oraz kładki nad drogą S-8 w rejonie ul. Siodlarskiej.

³⁴ W Raporcie Komisji z dnia 21 stycznia 2011 r., stwierdzono m.in., że 40% poleceń zmian wydanych zostało nieprawidłowo, w wielu przypadkach z pominięciem przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

6. NIK pozytywnie ocenia wywiązywanie się Inżyniera Kontraktu z umownych zobowiązań, dotyczących zarządzania i nadzoru inwestorskiego nad realizacją Inwestycji.

Inżynier Kontraktu przed rozpoczęciem robót budowlanych dokonał wizji terenu, sporządził raport otwarcia, do którego załącznikiem było sprawozdanie z weryfikacji dokumentacji projektowej. Prawidłowo wywiązywał się z obowiązków określonych w art. 25 ustawy Prawo budowlane oraz w umowie w zakresie nadzoru nad robotami budowlanymi objętymi kontraktem. Prowadził stały nadzór inwestorski nad wszystkimi robotami budowlanymi polegający m.in. na inspekcji terenu budowy przez inspektorów nadzoru w celu sprawdzenia jakości i zgodności z dokumentacją wykonywanych robót, odbiorze robót zanikających i ulegających zakryciu, sprawdzaniu wykonanych robót i powiadamianiu wykonawcy robót o stwierdzonych wadach oraz określeniu zakresu koniecznych do wykonania prac poprawkowych. Powyższe czynności miały odzwierciedlenie w zapisach dokonywanych w dziennikach budowy. Ponadto Inżynier Kontraktu zlecał laboratorium GDDKiA wykonywanie badań kontrolnych wyrobów budowlanych i w przypadku wyników negatywnych podejmował w stosunku do wykonawcy działania w celu zapobieżenia powstawania nieprawidłowości.

Inżynier Kontraktu prawidłowo nadzorował realizację i rozliczenie robót wykonywanych metodą jet grouting (kontrolne odczyty wskazań przyrządów maszyn, weryfikacja i akceptacja wniosków o odbiór robót i zatwierdzenie obmiaru, sporządzanych przez wykonawcę na podstawie dziennych i tygodniowych raportów).

Inżynier Kontraktu organizował Rady Budowy i Rady Techniczne. Protokoły z tych spotkań, odzwierciedlające występujące problemy techniczne, podejmowane działania oraz comiesięczne raporty zawierające informacje o przebiegu i postępie prac oraz występujących problemach były przedkładane zamawiającemu. Zastosowane przy budowie trasy S-8 materiały i wyroby budowlane posiadały dokumenty dopuszczające je do stosowania w budownictwie – dokumenty te stanowiły załączniki do wniosków wykonawcy o odbiór i zatwierdzenie obmiaru wykonanych robót. Uchybieniem ze strony Inżyniera Kontraktu było niepotwierdzanie przez inspektorów nadzoru w dziennikach budowy lub w inny sposób dokonywania kontroli powyższych dokumentów.

7. W związku ze stwierdzonymi w Oddziale GDDKiA nieprawidłowościami, NIK w dniu 9 listopada 2011 r. skierowała do Pani Dyrektora Oddziału 10 wniosków pokontrolnych, wnosząc m.in. o:
- rozliczenie pod kątem kompletności i terminowości wykonania przez projektanta dokumentacji projektowej (umowy nr 35/2004 i nr 36/2005),
 - dokonanie analizy dokumentacji projektowej wykonanej przez projektanta w ramach umów o nadzór autorski i wyegzekwowanie nienależnie pobranego wynagrodzenia za projekty, które powinny być wykonane w ramach gwarancji wynikającej z umów nr 35/2004 i nr 36/2005,

W protokole Komisji z dnia 17 stycznia 2011 r. z realizacji umów na pełnienie nadzoru autorskiego stwierdzono m.in., że w kartach pobytu kilka podpisów osób poświadczających obecność budzi wątpliwości; wątpliwości dotyczą również ilości godzin i dni podanych przez wykonawcę, poświęconych na wykonanie poszczególnych prac.

- dokonanie analizy dokumentacji związanej z pobytami projektanta na budowie i sporządzaniem przez niego pisemnych opinii, wyjaśnień i analiz pod kątem rzetelności rozliczenia i wyegzekwowanie nienależnie pobranego wynagrodzenia,
- podjęcie działań w celu wyegzekwowania od spółki weryfikującej dokumentację projektową kar umownych za nieterminowe wykonanie umów nr 2/2006 i nr 22/2006.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) pełne zabezpieczenie interesów Skarbu Państwa na etapie ustalania warunków kontraktów z wykonawcami robót, ze szczególnym uwzględnieniem należnego wynagrodzenia,
- 2) objęcie szerszym nadzorem zawieranie i realizację umów przez Oddziały GDDKiA,
- 3) zapewnienie nadzoru nad realizacją wniosków pokontrolnych NIK przez Oddział GDDKiA w Warszawie.

Na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, proszę o przedstawienie w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania uchwały Kolegium NIK.